

CONVENANT KLEURRIJKE BASISCHOLEN

Convenant tussen schoolbesturen, stadsdelen en Centrale stad om segregatie in het primair onderwijs tegen te gaan

Préambule

De stad Amsterdam kent een grote diversiteit. Mensen van verschillende culturen, gezindten en sociaal-economische achtergronden leven samen in deze stad. In een zo diverse omgeving is sociale cohesie en goed samenleven erg belangrijk. Nu leven te veel Amsterdamse kinderen in gescheiden werelden.

Het gaat de ondertekenaars van dit convenant om het bevorderen van contacten tussen allochtone en autochtone kinderen, kansrijke en kansarme kinderen. Scholen met een te eenzijdige leerlingpopulatie bereiden de kinderen onvoldoende voor op de multiculturele wereld die Amsterdam is. Op 55 scholen is sprake van een te eenzijdige leerlingpopulatie ten opzichte van de buurt waarin de school staat. De ondertekenaars stellen zich tot doel deze situatie te veranderen.

Wij vinden het belangrijk dat scholen een afspiegeling zijn van de buurt. We willen dat kinderen uit dezelfde buurt elkaar ontmoeten op de buurtschool. Uitgangspunt van dit convenant is daarom een stedelijke aanpak om segregatie in het primair onderwijs tegen te gaan. De aanpak is gericht op alle Amsterdamse scholen, met een belangrijk accent op de 55 scholen met een te eenzijdige populatie.

Stadsdelen en schoolbesturen zijn zich er terdege van bewust dat zij niet alleen in staat zijn om de problemen van segregatie in het onderwijs op te lossen. Oorzaken van segregatie liggen onder andere ook in stedelijk woningbouwbeleid en huisvesting. De vrijheid van onderwijskeuze van ouders speelt daarnaast een belangrijke rol. De ondertekenaars zien het dan ook als een gezamenlijke taak om ouders waar mogelijk te ondersteunen bij initiatieven om segregatie tegen te gaan.

Onderwijs kan wel een belangrijke bijdrage leveren aan het tegengaan van segregatie. Kinderen zitten immers een belangrijk deel van hun tijd op school. Dit convenant gaat uit van wat de partijen die direct bij onderwijs betrokken zijn, vanuit hun eigen mogelijkheden kunnen bijdragen.

1. Doelstellingen convenant

- Kinderen van verschillende culturen, gezindten en sociaal-economische achtergronden in Amsterdam leren elkaar ook via het onderwijs kennen;
- Bevorderen dat scholen kleurrijk en gemengd worden, een afspiegeling vormen van de buurt en zo een belangrijke rol spelen bij de integratie van diverse bevolkingsgroepen in een buurt, wijk of stadsdeel;
- Witte en zwarte scholen hebben contact met elkaar;
- Scholen hebben geen wachtlijsten.

De partijen:

- Gemeente Amsterdam
- De veertien stadsdelen
- De openbare en bijzondere besturen van scholen¹ voor het basisonderwijs

overwegende dat:

- segregatie in het onderwijs om maatschappelijke redenen onwenselijk is;
- er in Amsterdam veel scholen zijn met een te eenzijdige populatie ('concentratiescholen');
- een school in de buurt een belangrijk criterium bij schoolkeuze is voor ouders van aankomende basisschoolleerlingen.

komen de volgende resultaten overeen:

2. Resultaten

- In de bestuursperiode 2006-2010 is het aantal te witte scholen substantieel verminderd. Dit wordt gerealiseerd middels pilots waarbij concrete afspraken gemaakt worden tussen het stadsdeel, schoolbestuur en school;
- In de bestuursperiode 2006-2010 is het aantal te zwarte scholen substantieel verminderd. Dit wordt gerealiseerd middels pilots waarbij concrete afspraken gemaakt worden tussen het stadsdeel, schoolbestuur en school;
- In 2010 is er op de helft van het aantal scholen dat wit of zwart is vanwege de samenstelling van de buurt uitwisseling en contact met andere vriendschapsscholen;
- Alle Amsterdamse basisscholen stellen voor 1 augustus 2008 een plaatsingsbeleid vast dat tenminste voldoet aan de uitgangspunten zoals verwoord onder punt 3.1.

¹ Zie bijlage 1 voor een overzicht van alle partijen (nog toevoegen)

nemen daartoe de volgende maatregelen:

3. Maatregelen

3. 1 Plaatsingsbeleid

- De gemeente stuurt ouders via de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) op het moment dat hun kind twee jaar wordt de Amsterdams Keuzegids Basisonderwijs en Speciaal (Basis)onderwijs. Zij herinnert ouders aan de aanmelding vanaf twee jaar en verwijst naar de stadsdelen voor verdere informatie;
- Stadsdelen zorgen dat ouders breed en actief geïnformeerd worden over de inschrijvings- en plaatsingsprocedures en over het aanbod van alle openbare en bijzondere scholen in het voedingsgebied;
- Ouders mogen hun kinderen aanmelden vanaf 2 jaar;
- Scholen of schoolbesturen plaatsen kinderen op de leeftijd van drie jaar en negen maanden;
- Kinderen worden op de leeftijd van vier jaar ingeschreven op de school van plaatsing;
- Kinderen worden geplaatst op volgorde van geboortedatum.
- Broertjes en zusjes van de leerlingen van een school worden altijd geplaatst op de bijbehorende basisschool;
- Voorschoolkinderen worden altijd geplaatst op de bijbehorende basisschool;
- Schoolbesturen en stadsdelen nemen het initiatief om te komen tot bindende afspraken over een passend voedingsgebied, met name daar waar sprake is van wachtlijsten op een of meerdere scholen. Rekening houdend met het voedingsgebied zoals dat in de stichtingsaanvraag benoemd is;
- Kinderen die in het decentraal vastgestelde voedingsgebied van de school wonen, hebben voorrang op kinderen buiten dat voedingsgebied²;
- Groepsaanmeldingen (van witte leerlingen op te zwarte scholen en omgekeerd) en/of duo-aanmeldingen (van een witte en zwarte leerling, zoals omschreven in de begripsbepalingen van dit convenant) die het beoogde resultaat van dit convenant bevorderen worden gehonoreerd met plaatsing.

² Scholen die aan de stichtingsnorm moeten voldoen, kunnen gemotiveerd afwijken. De afspraken over het plaatsingsbeleid inzake het voedingsgebied gelden slechts gedeeltelijk of niet voor de zogenaamde richtingscholen, d.w.z. scholen die zich naar de aard van hun denominatie richten op specifieke bevolkingsgroepen, zoals bijvoorbeeld bij joodse, gereformeerde en islamitische scholen. Zij onderschrijven wel de stedelijke afspraken over leeftijdsgrenzen bij inschrijving en nemen deel aan uitwisselingsprojecten (vriendschapsscholen). Waar mogelijk en zinvol nemen zij deel aan pilots en/of spelen in op ouderinitiatieven zoals genoemd in 3.1.

3.2 Pilots

In 2007 start een aantal pilots om gemengde scholen te bevorderen, waarbij bindende afspraken worden gemaakt tussen stadsdeel, schoolbestuur en school. De afspraken worden op decentraal niveau gemaakt en kunnen onderling verschillen. Maatwerk is een belangrijke succesfactor. De pilots worden gemonitord en na twee jaar geëvalueerd. De pilots hebben een rapportageplicht. Zij rapporteren elk half jaar over de voortgang en resultaten aan het stadsdeel en de stedelijke werkgroep segregatie. Stadsdelen dienen in overleg met de schoolbesturen zes maanden na ondertekening van het convenant een uitgewerkt voorstel in voor hun pilot, waarin doel, planning en begroting zijn vastgesteld.

In de pilots om te komen tot kleurrijke en gemengde scholen die een afspiegeling vormen van de buurt, zal ook aandacht worden gevraagd voor een meer gemengde samenstelling van het onderwijzend personeel.

3.3 Ondersteuning van initiatieven van scholen en ouders in gemengde wijken

Stadsdelen faciliteren ouders en bieden ondersteuning aan ouders die het initiatief nemen om te komen tot een groepsaanmelding zoals beschreven in punt 3.1. Schoolbesturen voeren de ondersteuning van initiatieven door in hun beleid en in hun overleg met de respectievelijke directies van de scholen. Onder ondersteuning verstaan wij ambtelijke ondersteuning op stadsdeelniveau en inzet van de directie en het team van de school op basis van overleg. De Gemeente Amsterdam ontwikkelt een webpagina voor ouders met informatie om hen te stimuleren en praktisch te ondersteunen bij groepsaanmelding.

3.4 Ondersteuning van projecten in het kader van vriendschapsscholen

Gemeente en stadsdelen komen met een aanbod i.c. een overzicht van mogelijkheden om te komen tot zogenaamde vriendschapsscholen. Schoolbesturen brengen dit aanbod onder de aandacht van de scholen en stimuleren scholen hieraan deel te nemen. Schoolbesturen ondersteunen actief de projecten door het inzetten van eigen middelen en capaciteit.

3.5 Woningbouwbeleid

Gemeente en stadsdelen spannen zich maximaal in om te bewerkstelligen dat in nieuwbouw- en stadsvernieuwingsgebieden koopwoningen, sociale huurwoningen en scholen van verschillende denominaties gelijktijdig gerealiseerd worden, om scheve verhoudingen en segregerende effecten tegen te gaan.

3.6 Maximale en minimale schoolgrootte, afspraken over regelgeving met betrekking tot het Plan van Scholen

Binnen zes maanden na ondertekening van het convenant zijn per gebied afspraken gemaakt over de maximale schoolgrootte van individuele scholen in relatie tot andere scholen in dat gebied. Per gebied maken schoolbesturen voor hun scholen samen met de betrokken stadsdeelbesturen meerjarenafspraken over maximale schoolgrootte van die scholen. Deze afspraken worden vastgelegd in het Decentraal Lokaal Overleg- onderwijs (DLO) van de betrokken stadsdelen. De gemeente neemt samen met de schoolbesturen initiatief om met het rijk tot afspraken te komen om de opheffingsnorm van met name zwarte scholen in Amsterdam te verlagen.

Vanwege de directe relatie tussen de maatregelen in dit convenant en de onderlinge concurrentiepositie van de schoolbesturen voor primair onderwijs met betrekking tot het stichten c.q. uitbreiden van scholen, maken gemeente, stadsdelen en schoolbesturen binnen een half jaar na ondertekening nadere afspraken over de uitgangspunten bij het toepassen van de regelgeving voor het Plan van Scholen. Geschilpunten over het stichten c.q. uitbreiden van scholen inzake denominatie worden geagendeerd in het overleg van stadsdelen en schoolbesturen.

De resultaten van overleg over de in deze paragraaf genoemde afspraken vormen gedurende de genoemde periode van zes maanden geen belemmering voor de uitvoering van de overige onderdelen van dit convenant

3.6 Werkgroep segregatie

De werkgroep segregatie is samengesteld uit bestuurders van het bijzonder en openbaar onderwijs en vertegenwoordigers van stadsdelen en gemeente. De werkgroep komt vijf maal per schooljaar bijeen om de voortgang en de rapportages van de pilots te bespreken. Waar nodig onderneemt de werkgroep actie om resultaten mogelijk te maken. Knelpunten, hindernissen en nieuwe initiatieven worden in de werkgroep besproken.

Overige bepalingen

1. Het convenant is geldig van de datum van ondertekening tot en met 31 juli 2010;
2. In juli 2008 wordt het convenant geëvalueerd en zo nodig bijgesteld;
3. Tussentijdse wijziging van het convenant is alleen mogelijk na overleg met de werkgroep en na vaststelling in de diverse besluitvormingsorganen.

Begripsbepalingen

- *witte school* school met voornamelijk gewicht 0 (en 'oude' 1.0) leerlingen;
- *zwarte school* school met voornamelijk gewicht 1.2 (en 'oude' 1.9) leerlingen;
- *te witte school* als het percentage 1.2 leerlingen op school 23%³ of meer lager ligt dan in het voedingsgebied;
- *te zwarte school* als het percentage 1.2 leerlingen op school 23% of meer hoger ligt dan in het voedingsgebied;
- *ethniciteit* land van herkomst van de ouders van de leerling;
- *voedingsgebied* het door het bevoegd gezag vastgestelde gebied rondom de school/scholen. Kinderen uit dit gebied hebben voorrang bij de plaatsing op de school;
- *vriendschapsscholen* te witte of te zwarte scholen die een vriendschapsband aangaan en verschillende activiteiten met elkaar ondernemen;
- *gebied* nader te bepalen, in principe stadsdeeloverschrijdend, deel van de stad.

4. Ondertekening

Aldus in xx-voud opgemaakt te Amsterdam, op xxdag xxmaand 2007

³ 23% is een statistisch significante afwijking tussen de schoolsamenstelling en de buurtsamenstelling